

GYOMAENDRŐD VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
5500 GYOMAENDRŐD, SELYEM ÚT 124.

Átfogó értékelés a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról

I. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira:

Gyomaendrődön a születések száma az előző négy évben az alábbiakban alakult:

2012	2013	2014	2015
108 fő	100 fő	114 fő	105 fő

KSH adatok - állandó lakosságszám alapján

A 0-18 éves korosztály a következőképpen oszlik meg:

0-18 éves korosztály	2012 fő	2013 fő	2014 fő	2015 fő
0-3 éves korig:	397	386	411	418
4-6 éves korig:	347	338	319	285
7-14 éves korig	1102	1094	1070	1045
15-18 éves korig	589	544	543	460

KSH adatok - állandó lakosságszám alapján

II. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A támogatás feltételeit a *gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról* szóló 1997. évi XXXI. tv. (továbbiakban: Gyvt), továbbá a *gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról* szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet (továbbiakban: Gyer) szabályozza. A Gyvt. 18. § (1) bekezdésének a) pontja értelmében a hatáskört a gyámhatóság gyakorolja.

A feltételek fennállása esetén a gyámhatóság 1 év időtartamra megállapítja a gyermek, vagy nappali oktatás munkarendje szerint középfokú, illetve felsőfokú tanulmányokat folytató fiatal felnőtt (*maximum 25 éves korig*) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre (továbbiakban: *kedvezmény*) való jogosultságát.

Abban az esetben állapítható meg a gyermek, vagy fiatal felnőtt kedvezményre való jogosultsága, amennyiben:

- a) a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg – *2015. évi szabályozás szerint -*:
  - aa) családban nevelkedő gyermek esetén az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130 %-át (*2015. évben 37.050,- Ft*)
  - ab) illetve az alábbi esetekben az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 140 %-át (*2015. évben 39.900,- Ft*)
    - ha a gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza, vagy

- ha a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy
  - ha a nagykorúvá vált gyermek nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat és 23. életévét még nem töltötte be, vagy felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul és a 25. életévét még nem töltötte be
- b) az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg, a Gyvt-ben meghatározott értékhatárt.

Vagyoni feltételek:

- A vagyoni helyzet vizsgálata kiterjed a közös háztartásban élő közeli hozzátartozók vagyonára.

- Vagyon alatt azt a hasznosítható ingatlant, járművet, továbbá vagyoni értékű jogot kell érteni, amelynek egy főre jutó értéke a gyermeket gondozó családban

a) külön-külön számítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegének húszszorosát, vagy

b) együtt számítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegének hetvenszeresét

meghaladja, azzal, hogy nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben a szülő vagy a tartásra köteles más törvényes képviselő életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általuk lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra vagy tartós betegségre tekintettel fenntartott gépjármű.

A kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a Gyvt-ben, másrészt egyéb jogszabályokban meghatározott kedvezmények igénybevételére. Ezek közül a legjelentősebb az évi két alkalommal, augusztus és november hónapban folyósított pénzbeli/természetbeni támogatás, a gyermekétkeztetés normatív kedvezménye és a tankönyvtámogatás.

A pénzbeli támogatás összege alkalmanként és gyermekenként 2013. óta 5.800,- Ft, fedezetét 100 %-ban a központi költségvetés biztosította. Jogszabályi változás, hogy 2012. októberétől a pénzbeli támogatást felváltotta a természetbeni támogatás, melyet Erzsébet utalvány formájában kaptak a támogatásra jogosult személyek.

Az alábbi táblázatban 2012. és 2015. évek vonatkozásában mutatjuk be a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult családok és gyermekek számát, az évente kifizetésre kerülő pénzbeli/természetbeni támogatás összegét:

év	családok száma (tárgy év december 31-i adat - fő)	gyermekek száma (tárgy év december 31-i adat - fő)	ebből nagykorú tanulók száma	pénzbeli ellátás/természetbeni támogatás összege/év (Ft)
2012	550	984	87	11.269.400
2013	475	872	53	10.173.200
2014	419	777	33	9.309.000
2015	351	649	31	7.505.000

A csökkenés oka elsősorban az, hogy a nagykorú tanulók számára a jogosultsági feltételek szigorodtak, továbbá, hogy a közfoglalkoztatott személyek esetében nem alkalmazható a szociális törvényben rögzített szabály, mely szerint a közfoglalkoztatási bérből jövedelemként 22.800.-Ft/hó összeg vehető figyelembe pénzbeli és természetbeni támogatások megállapításánál. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény esetében a tényleges közfoglalkoztatási bérrel kell számolni.

A 2015. december 31. napján rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek 5 %-a olyan családban él, melyben az egy főre eső jövedelem nem éri el az öregségi nyugdíj legkisebb összegének a felét (14.250.-ft/hó), 48 %-a olyan családban él, melyben az egy főre eső jövedelem nem éri el az öregségi nyugdíj legkisebb összegét, mindössze a gyermekek 47

%-a él olyan családban ahol az egy főre eső jövedelem eléri illetve meghaladja az öregségi nyugdíj legkisebb összegét.

Az alábbi táblázatban mutatjuk be a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszámának alakulását 2014 és 2015. évben:

	2014. 12. 31.	2015. 12. 31.
rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek létszáma (fő)	777	649
hátrányos helyzetű gyermekek létszáma (fő)	306	177
halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszáma (fő)	169	144

A hátrányos illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszámának csökkenése a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek létszámának csökkenéséből adódik.

2015. év folyamán 35 esetben került elutasításra a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása iránti kérelem. Az elutasítás okai:

- 2 esetben kérelmező az 1997. évi XXXI. törvény 20. § (2) bekezdése alapján nem jogosult: nem teljesül az a feltétel, hogy az egyéb feltételek fennállása mellett a nagykorúvá válását megelőző második hónap első napja, valamint a nagykorúvá válását megelőző nap közötti időszakban legalább egy napig rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre volt jogosult,
- 27 esetben az egy főre eső jövedelem meghaladta a jövedelemhatárt,
- 6 esetben kérelmező családja nem felelt meg a vagyoni feltételeknek.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény 2012-2015. évi ügyiratforgalma:

	2012	2013	2014	2015
Főszámon iktatott ügyirat	643	583	518	414
alszámon iktatott ügyirat	1392	1690	2384	1522

Az elmúlt év folyamán jogorvoslati eljárás nem történt, külső szerv által végzett ellenőrzésre nem került sor.

Óvodáztatási támogatás

A Gyvt. 2009. január 01. napjával vezette be az óvodáztatási támogatást. A települési önkormányzat jegyzője annak a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermeknek a szülője részére, aki a három-, illetve négyéves gyermekét beíratta az óvodába, továbbá gondoskodik gyermeke rendszeres óvodába járatásáról, és akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága fennáll, a gyermek óvodai beiratását követően pénzbeli támogatást folyósít. A pénzbeli támogatás folyósításának további feltétele, hogy a gyermek felett a szülői felügyeleti jogot gyakorló szülő, illetve ha mindkét szülő gyakorolja a szülői felügyeleti jogot, mindkét szülő a jegyzői eljárásban önkéntes nyilatkozatot tegyen arról, hogy gyermekének hároméves koráig legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. A pénzbeli támogatás összege, amennyiben a gyermek óvodai beiratására 2009. január 01. napját követően került sor, 2010. évben gyermekenként első alkalommal húszezer forint, ezt követően esetenként és gyermekenként tízezer forint.

2010. évet követően az összeg emeléséről az Országgyűlés a költségvetésről szóló törvény elfogadásával egyidejűleg dönt. A támogatás bevezetése óta eltelt időszakban a támogatás összege nem változott.

A törvény lehetőséget nyújtott arra, hogy a helyi önkormányzat rendeletében előírhatja, hogy első alkalommal folyósításra kerülő pénzbeli támogatás helyett a szülőnek gyermeke részére természetbeni támogatás nyújtható.

Településünk élt ezen lehetőséggel, az első alkalommal járó óvodáztatási támogatást vásárlási utalvány formájában biztosítja a támogatásra jogosultak részére.

2013. év szeptember 1. napjától a jogalkotó megváltoztatta a hátrányos-, illetve halmozottan hátrányos helyzet megállapításának jogosultsági feltételeit. Ez a változás az alábbiakban érintette az óvodáztatási támogatás szabályozását:

- 2013. szeptember 1-től azon halmozottan hátrányos helyzetű gyermek után igényelhető a támogatás, aki legkésőbb annak az óvodai nevelési évnél a kezdetéig, amelyben az ötödik életévét betölti, megkezdte az óvodai nevelésben való tényleges részvételt és a kérelem benyújtását megelőző időszakban legalább két hónapon keresztül rendszeresen jár óvodába.

Az alábbi táblázatban 2012. és 2015. évek vonatkozásában mutatjuk be az óvodáztatási támogatásra jogosult családok és gyermekek számát, az évente kifizetésre kerülő pénzbeli/természetbeni támogatás összegét:

év	családok száma	gyermekek száma	pénzbeli ellátás/természetbeni támogatás összege/év (Ft)
2012	41	52	990.000
2013	43	51	890.000
2014	39	46	670.000
2015	18	22	240.000

2012. évben 1 szülő, 2013. évben 2 szülő, 2014. évben 3 szülő kérelme került elutasításra, mivel nem felelt meg a jogszabályi feltételeknek, (pl.: a gyermek nem halmozottan hátrányos helyzetű, még bölcsődei nevelésben vett részt). 2015. évben nem született elutasító döntés.

Tárgyév május és december hónapjában vizsgálni szükséges a gyermek rendszeres óvodába járását. Amennyiben az óvodáztatási támogatásra való jogosultság feltételei továbbra is fennállnak, gondoskodni szükséges a szülők részére a támogatás kiutalásáról, mindaddig, amíg a gyermek óvodai nevelésben való részvétele megvalósul. A támogatás fedezetét 100 %-ban a központi költségvetés biztosította.

Az óvodáztatási támogatás 2015. szeptember 1. napjával a 3. életévtől kötelező óvodába járás hatályba lépésével egyidőben megszűnt. 2015. évben csak június hónapban került sor támogatás kifizetésére.

Óvodáztatási támogatás 2012-2015. évi ügyiratforgalma:

	2012	2013	2014	2015
Főszámon iktatott ügyirat	57	56	54	50
alszámon iktatott ügyirat	189	136	139	55

Az elmúlt év folyamán jogorvoslati eljárás nem történt, külső szerv által végzett ellenőrzésre nem került sor.

Önkormányzati segély/települési támogatás – gyermek jogán

2014. január 1. napján átalakult az átmeneti segélyezés rendszere, a gyermekek részére nyújtható rendkívüli gyermekvédelmi támogatási forma megszűnt, beolvadt az önkormányzati segélyezési rendszerbe. Önkormányzatunk a gyermekek részére adható támogatási formákat nem szüntette meg, azokat változatlan formában biztosítja az arra rászoruló gyermekek illetve családjaik részére. 2015. március 1. napjától a szociális törvény változása miatt az önkormányzati segély elnevezése módosult, ettől az időponttól az önkormányzat települési támogatás néven biztosít rendszeres és rendkívüli támogatásokat. Önkormányzatunk a törvényi előírásoknak megfelelően ismételten átalakította, kialakította a települési támogatások rendszerét, azonban a gyermekek részére adható támogatási formákat nem szüntette meg, azokat változatlan formában biztosítja az arra rászoruló gyermekek illetve családjaik részére.

Célja: Rendkívüli élethelyzetből adódó többletkiadás enyhítése.

A jogosultság feltétele jövedelemfüggő, s vizsgálni kell a családban együtt élők vagyoni helyzetét is.

Helyi rendeletünk értelmében elismert többletkiadások:

- *tanévkezdési kiadások (tankönyv, tanszer),*
- *felsőfokú oktatási intézményben tanulók tandíjának, egyéb ellátási díjának megfizetése,*
- *átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartás elősegítése,*
- *családban nevelkedő gyermek 5 napot meghaladó, kórházi gyógykezelése,*
- *családban nevelkedő gyermek MEP által teljes egészében nem finanszírozott egészségügyi szolgáltatási díjának megfizetése.*
- *magas gyógyszerköltség enyhítésére.*

Helyi rendeletünk értelmében nem részesíthető a gyermek támogatásban, még a jövedelmi viszonyok megfelelése esetén sem akkor, ha a kérelmezőnek, vagy a vele közös háztartásban élőknek Gyvt. 19. § (7) bekezdésében meghatározott vagyona van.

A fentebb ismertetettektől eltérően, támogatás állapítható meg, a nappali tagozatos tanulói, hallgatói jogviszonyban álló gyermek vagy fiatal felnőtt részére, a helyi autóbusz közlekedésben érvényes bérlet vásárlásához.

Az alábbi táblázatban 2012-2015. évekre vonatkozóan mutatjuk be rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban, illetve a gyermek jogán megállapított önkormányzati segélyben részesülő gyermekek létszámát, a kifizetett támogatást:

év	támogatásban részesült gyermekek létszáma (fő)	támogatás/év (Ft)
2012	379	2.048.575
2013	304	1.443.000
2014	324	2.012.000
2015	252	1.700.000

2012. évben 39 család, 2013. évben 28 család, 2014. évben 11 család, 2015. évben 2 család vonatkozásában elutasításra került a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás kérelem. Az elutasítások legfőbb oka, hogy a családban az egy főre jutó jövedelem meghaladta a jogszabályban meghatározott értékhatárt.

Helyi rendeletünkben elismert többletkiadásként meghatározott tanévkezdési kiadásokra a támogatási kérelmeket a Hivatal által közzétett időszakban, míg egyéb esetekben a többletkiadást jelentő esemény bekövetkeztét követő 30 napon belül lehet benyújtani. A határidők elmulasztása jogvesztő.

Önkormányzati segély/települési támogatás gyermek jogán ügyiratforgalma:

	2012	2013	2014	2015
Főszámon iktatott ügyirat:	333	222	273	252
alszámon iktatott ügyirat	384	248	299	358

Az elmúlt év folyamán jogorvoslati eljárás nem történt, külső szerv által végzett ellenőrzésre nem került sor.

Gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok

Az ingyenes gyermekétkeztetés szabályai 2015. szeptember 1. napjával módosultak, a 100 %-os kedvezményre való jogosultság kibővült:

- azon gyermekek körére, akik olyan családban élnek, melyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékcal csökkentett összegének 130%-át,
- nevelésbe vett gyermekekre továbbá
- az utógondozói ellátásban részesülő tanulóira.

Valamint egyes jogcímek esetében nőtt a kedvezmény összege is: 50 %-ról 100 %-ra.

Az alábbi táblázatban mutatjuk be a gyermekétkeztetés kedvezményének változását:

		2015.01.01.	2015.09.01.
		kedvezmény %-a	
bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek	rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő	100	100
	tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek	50	100
	3 vagy több gyermek	50	100
	szülői nyilatkozat alapján jövedelemhatár alatt		100
	nevelésbe vették		100
	fogyatékos gyermekek nappali intézményben	100	100
óvodai nevelésben részesülő gyermekek	rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő	100	100
	tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek	50	100
	3 vagy több gyermek	50	100
	szülői nyilatkozat alapján jövedelemhatár alatt		100
	nevelésbe vették		100
	fogyatékos gyermekek nappali intézményben	100	100
1-8. évfolyamon tanulók	rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő	100	100
	nevelésbe vették		100
	fogyatékos gyermekek nappali intézményben	100	100
	3 vagy több gyermek	50	50
	tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek	50	50
1-8. évfolyamon felül tanulók	nevelésbe vettek		100
	utógondozói ellátásban részesül		100
	rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő	50	50
	3 vagy több gyermek	50	50
	tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek	50	50

Gyomaendrődön a 0-23 éves korosztályt tekintve az étkezési térítési díj kedvezményben részesülők százalékos megoszlása jogcímenként:

2012. évben

Étkezést biztosító intézmény	Teljes összegű tér. díjat fizet (%)	Tartós beteg, 50 % kedvez. (%)	3 vagy többgyermekes család 50 % kedvez. (%)	Gyermekvédelmi kedvezményben részesül	
				50 % kedvez. (%)	100 % kedvez. (%)
Bölcsőde	60	0	9		31
Óvoda	42	7	9		41
Ált. iskola	29	7	9		55
Középiskola	59	3	11	32	
Település összesen	36	7	9	2	46

2013. évben

Étkezést biztosító intézmény	Teljes összegű tér. díjat fizet (%)	Tartós beteg, 50 % kedvez. (%)	3 vagy többgyermekes család 50 % kedvez. (%)	Gyermekvédelmi kedvezményben részesül	
				50 % kedvez. (%)	100 % kedvez. (%)
Bölcsőde	54	2	6		38
Óvoda	36	5	7		52
Ált. iskola	34	5	10		51
Középiskola	44	6	11	39	
Település összesen	38	5	8	3	46

2014. évben

Étkezést biztosító intézmény	Teljes összegű tér. díjat fizet (%)	Tartós beteg, 50 % kedvez. (%)	3 vagy többgyermekes család 50 % kedvez. (%)	Gyermekvédelmi kedvezményben részesül	
				50 % kedvez. (%)	100 % kedvez. (%)
Bölcsőde	58	0	4		38
Óvoda	45	4	11		40
Ált. iskola	36	4	11		49
Középiskola	42	6	13	39	
Település összesen	40	4	11	3	42

2015. évben

Étkeztetést biztosító intézmény	Teljes összegű tér. díjat fizet (%)	Tartós beteg* (%)	3 vagy többgyermekes család* (%)	Gyermekeket védő kedvezményben részesül		Szülői nyilatkozat alapján 100 % kedvez. (%)	Nevelésbe vették 100 %
				50 % kedvez. (%)	100 % kedvez. (%)		
Bölcsőde	13	0	8		25	54	0
Óvoda	9	2	11		37	41	0
Ált. iskola	39	5	11		45		0
Középiskola	44	8	7	29			12
Település összesen	27	4	10	3	42	13	1

*Bölcsőde és óvoda esetében a kedvezmény összege 50 %, 2015. 09.01. napjától 100 %. Általános és középiskola esetében a kedvezmény összege 50 %.

III. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:

A fenntartó által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:

A gyermekjóléti szolgálat biztosításának módja, működésének tapasztalatai:

Gyomaendrőd Város Önkormányzata 1998. január 1-vel indította be a gyermekjóléti szolgáltatást az akkori Városi Családsegítő Központban. Az intézmény látta el a családsegítést, a nevelési tanácsadást és a logopédiai intézet feladatait is.

2006. szeptember 1-től az intézmény a Gyomaendrőd-Csárdaszállás-Hunya intézményi társulás fenntartásába került Térségi Humánsegítő Szolgálat néven. A gyermekjóléti szolgáltatás biztosítása ebben az integrált intézményben történt 2012. december 31-ig.

2013. január 1-től az intézmény szétvált, a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat beintegrálásra került a Térségi Szociális Gondozási Központba.

A gyermekjóléti szolgálat feladatait a 2015-ös évben 3 fő családgondozó végezte, akik Gyomaendrődön, Hunyán és Csárdaszálláson látták el feladatukat.

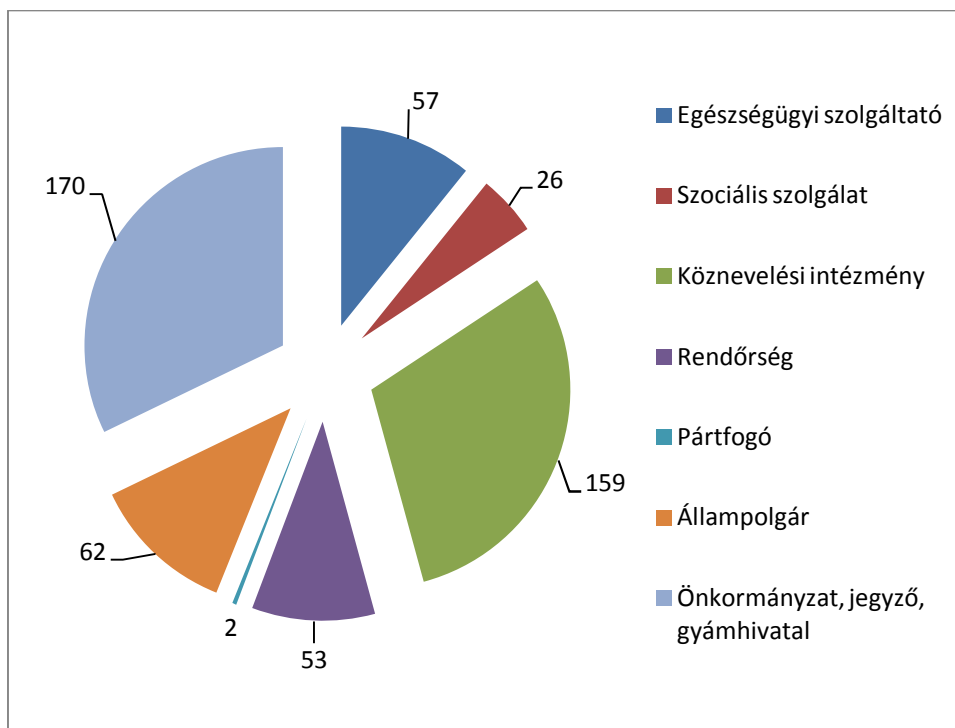
A három településen összesen 102 család 189 gyermekét gondozzuk. Bár a gondozott gyermekek száma csökkent, a családok száma nőtt, így a gondozási tevékenység több családot érint. 2015. évben nagy számban voltak jelen a családokban a szülők közötti súlyos konfliktusok.

Alapellátás keretében gondozott	Védelemben vétel keretében gondozott	Ideiglenes hatállyal elhelyezett	Átmenteni nevelt
125	31	0	33

Új gondozási esethez ebben az évben 12 gyermek került a gyermekjóléti szolgálat látókörébe, többnyire a jelzőrendszer által küldött jelzések alapján.

2015-ben összesen 529 jelzés érkezett intézményünkhöz, kb. 15%-kal több, mint tavaly. Ezek jelzőrendszeri tagok szerinti megoszlását az alábbi ábra mutatja.

A jelzőrendszer működtetésére továbbra is különösen nagy hangsúlyt fektetünk, erre a 2016. január 1-től hatályba lépő jogszabályok is kiemelt figyelmet fordítanak.

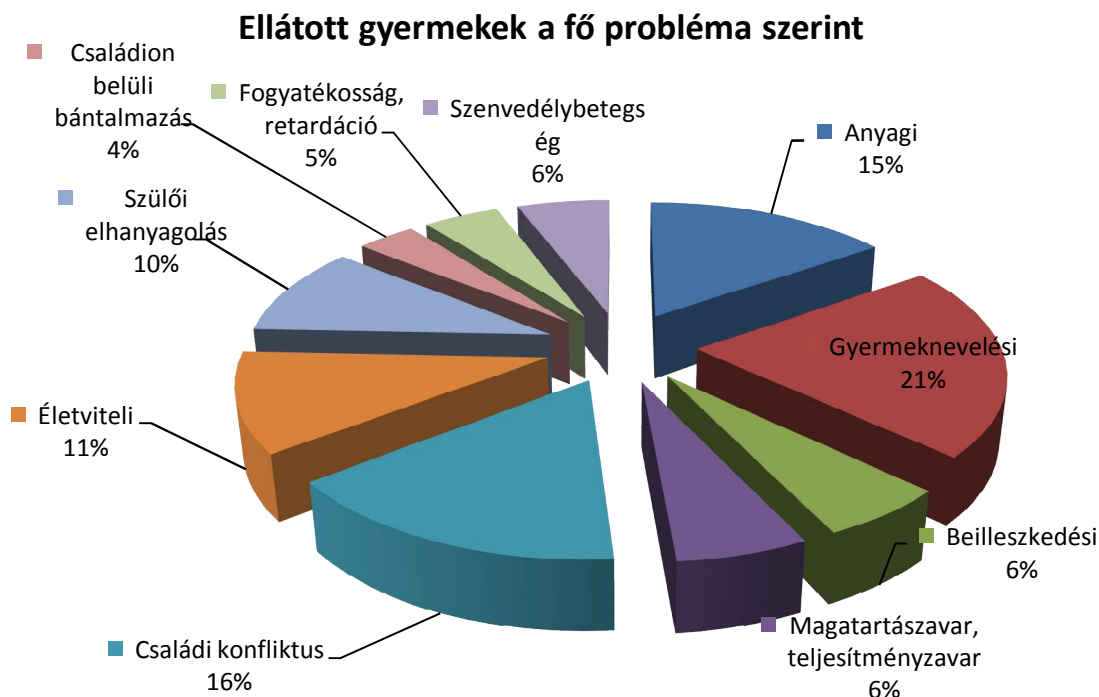
Rendszeres esetkonferenciák mellett aktuális kérdésekben szakmaközi megbeszéléseket szervezünk (pl. iskolai hiányzás, jogszabályi változások stb.)

A jelzőrendszer tagjai általában eljönnek a megbeszélésekre, illetve alkalmanként javasolnak is témákat.

A családjukból kiemelt gyermekek szüleinek gondozása folyamatosan történik. Cél, hogy a szülő képessé váljon arra, hogy gyermekét újra nevelje. Fontos, hogy addig is rendszeres legyen a kapcsolattartás a szülő és a gyermek között, hogy a kötődés megmaradjon.

Az általunk gondozott kiskorúak vonatkozásában a legtöbb esetben anyagi, illetve gyermeknevelési problémák merültek fel. Az általunk ellátott gyermekek szülei továbbra is nagy számban vesznek részt közmunka programban, ezzel bevételeik emelkednek.

A már említett problémák mellett nagy számban jelentkeznek a családi konfliktusok, melyek több esetben voltak súlyosnak mondhatók, ezek egy részében szerepük van a szenvedélybetegségeknek, többek között az alkoholizmusnak, valamint egyre több esetben érkezett jelzés drogfogyasztásról is, mely leginkább a szegényebb rétegeket érinti.

2015-ben 2 bántalmazott gyermeket tartottunk nyilván, az egyik kislányt fizikailag, míg a másikat szexuálisan bántalmazták, mindketten családon belül szenvedték el az erőszakot. Az elhanyagolt gyermekek száma ebben az évben a következőképpen alakult: 36 esetben merült fel fizikai elhanyagolás, 39 esetben pedig lelki elhanyagolás.

Ebben az évben 1 bűncselekményt elkövetett kiskorúról érkezett jelzés, szabálysértést 7 kiskorú követett el, mely jelentős emelkedés az elmúlt évhez képest.

Hunya:

Hunyán 2015-ben összesen 4 család 11 gyermekét gondoztuk.

Alapellátásban 3 gyermeket, védelembe vétel keretében 5 gyermeket, nevelésbe vétel keretében pedig 3 gyermeket gondozunk.

A gondozott családoknál felmerült probléma az alacsony jövedelem, a munkanélküliség, a szülők között lévő konfliktus és az alkoholfogyasztás. A közmunkaprogramban több szülő vesz részt, ez valamelyest enyhíti a családok anyagi problémáját. Rendszeres kapcsolatot tartunk a település óvónőjével és a védőnővel is.

Csárdaszállás

A csárdaszállási gondozottjaink száma 2015-ös évben 12 fő volt (5 család). Ebből 1 gyermeket védelembe vétel keretében (deviáns magatartásforma miatt), 11 gyermeket pedig alapellátás keretein belül gondoztuk (elégtelen lakáskörülmények, családon belüli konfliktus, iskolai beilleszkedési-, magatartási problémák miatt.)

A 2015-ös év folyamán 2 családban következett be olyan pozitív változás, ami a veszélyeztetettség jelentős csökkenéséhez vezetett, így 4 gyermek (2 család) gondozási esete lezárásra került. A gondozottak száma 2015. december 31-én 7 fő. Ebből 1 kiskorút védelembe vétel keretében, 6 gyermeket pedig alapellátás keretében gondozunk.

Munkatársunk folyamatosan kapcsolatot tart a településen megtalálható jelzőrendszeri tagokkal, akik az intézményünk által szervezett szakmaközi megbeszéléseken is részt vesznek.

Gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása

A gyermekek átmeneti gondozására településünk Kiss Péterné helyettes szülővel kötött együttműködési megállapodást.

2015-ben nem került gyermek a helyettes szülőhöz.

Gyermekjóléti szolgálat ellenőrzése 2015-ben, megállapítások bemutatása

2015. szeptemberében történt a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatnál ellenőrzés, ahol mindent rendben talált az ellenőrző hatóság.

További tervek

2016. január 1-től jelentősen megváltozott az intézményünk tevékenységi köre és ellátási területe.

Család-és Gyermekjóléti Központként ellátási területünk kiterjed a járás minden településére.

A szervezeti átalakulás megtörtént, a feladatok végzése folyamatos, a színvonal emelése érdekében rendszeresen szakmai napokon, továbbképzéseken veszünk részt.

Idén a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően elkészítettük az éves cselekvési tervünket, melyben kiemelt szerepet szánunk a prevenciós programoknak. Csoportok indítását tervezzük pénzügyi és gyermeknevelési témakörökben, valamint drogprevenciós órákat a helyi iskolákban.

2015-ben a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat koordinálásával megalakult a Gyomaendrődi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum, mely még tavaly sikeresen pályázott. A projekt keretében 2016-ban felmérésre került a településen tanuló 7-14. évfolyamos diákok szociológiai háttere illetve drogokkal kapcsolatos attitűdje is. Ez a tanulmány megfelelő szakmai háttérrel ad nemcsak a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum, hanem intézményünk tevékenységei számára is.

Folyamatosan vizsgáljuk a kliensek részéről jelentkező újabb igényeket

Nagy hangsúlyt helyezünk a prevencióra, ezáltal megelőzve a veszélyeztetettség kialakulását a családokban.

Jelzés esetén a legrövidebb időn belül megvizsgáljuk a jelzés tartalmát és megteesszük a szükséges intézkedéseket.

Célunk, hogy nőjön a jól funkcionáló családok száma.

Figyelemmel kísérjük a pályázati lehetőségeket, hogy szolgáltatási palettánkat tovább tudjuk bővíteni.

Meglátásunk szerint az intézmény betölti azt a szerepet, amit a jogszabályok és a szakmai módszertani elvek irányoznak elő. A város lakosai – a gyermeket nevelő családok - bizalommal fordulnak hozzánk, hiszen széles körben ismertek a lakosok alapvető biztonságát, jólétét segítő szolgáltatásaink.

VI. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása, valamint a gyermekkorú és a fiatalok bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása:

Gyomaendrőd Város Képviselő-testülete 1999-ben fogadta el a település bűnmegelőzési koncepcióját, melyet a 2007. évben felülvizsgáltak, aktualizáltak, illetve további szervek véleményezése után ismételten a testület elé került elfogadásra.

Az azóta eltelt időszakban jelentős változás következett be abban a környezetben, melyen belül az önkormányzatnak a közbiztonsággal és ezen belül a bűnmegelőzéssel foglalkozni kell. Ezek a körülmények az alábbiakban foglalhatók össze:

- 1.) Az önkormányzati koncepcióval párhuzamosan elkészült a megyei bűnmegelőzési koncepció
- 2.) Elfogadásra került a bűnmegelőzési nemzeti stratégiája és cselekvési programja
- 3.) Önálló elérhetősége van az Országos Bűnmegelőzési Bizottságnak, melyről a bűnmegelőzéssel kapcsolatos minden lényeges dokumentum elérhető
- 4.) Az ország uniós csatlakozását követően megnyíltak azok az uniós lehetőségek, mind a pályázati lehetőségek, mind a tapasztalatok átvétele terén melyek segíthetik a hazai bűnmegelőzés helyzetének javítását
- 5.) Rendszeresen jelennek meg a bűnmegelőzéssel kapcsolatos pályázati felhívások
- 6.) Folyamatosan jelennek meg és jelentek meg azok a jogszabályok, melyek a közélet tisztaságát hivatottak javítani, pl. üvegseb tv, összeférhetlenségi jogszabályok
- 7.) Elfogadásra került az önkormányzat ciklus programja, az idegenforgalmi koncepció elkészült, figyelemmel arra, hogy az önkormányzat képviselő-testülete nagyobb szerepet szán a jövőben a turizmusnak.

A gyermek- és ifjúságvédelem területén jelentős változások következtek be, melyek központjában a Térségi Szociális Gondozási Központ áll. Helyi szinten az ifjúságvédelemmel kapcsolatos legfontosabb koordinációs szervvé vált az elmúlt időszakban. Tevékenységéről rendszeresen beszámol az önkormányzatnak. Munkáját a fenntartó jónak ítélte meg.

A gyermek- és ifjúságvédelem, a bűnmegelőzés területén az alábbi prioritásokat fogalmazza meg az önkormányzat:

- 1.) Erősíteni kell a Térségi Szociális Gondozási Központ koordinációs szerepét a települési gyermekvédelmi feladatokat ellátó szervek vonatkozásában, melyet folyamatosan figyelni kell az intézmény éves beszámolójában.
- 2.) Javítani kell a szórakozóhelyek, a közterületek ellenőrzését, egyrészt alkohol, másrészt a kábítószer fogyasztás megelőzése, harmadrészt a közterületek állagának, rendjének megóvása érdekében a rendőrség, a közterület-felügyelet, a családsegítők, a hatóság szakembereinek bevonásával, különösen a késő esti órákban.
- 3.) A felnőtt gondozásban érdekelt személyek bevonásával mindent meg kell tenni a családon belüli erőszak felderítése érdekében.

A Szarvasi Rendőrkapitányság Gyomaendrőd Rendőrőrsének tájékoztatása alapján:

A 2015-es évben

- a 0-14 éves gyermekkorúak által elkövetett bűncselekmények száma: 2 (szexuális erőszak büntette) nyomozás befejezésének módja: Nyomozás megszüntetése büntethetőséget kizáró ok (gyermekkor) miatt.
- a 14-18 éves fiatalkorúak által elkövetett bűncselekmények száma: 25 (lopás vétség) nyomozás befejezésének módja: vádemelési javaslat.
- a 0-14 éves gyermekkorúak sérelmére elkövetett bűncselekmények száma: 8 (zaklatás büntett, könnyű testi sértés , szexuális erőszak büntett , szexuális kényszerítés büntett, lopás vétség) nyomozás befejezésének módja: feljelentés elutasítás, nyomozás megszüntetés - mivel a cselekmény nem bűncselekmény, illetve büntethetőséget kizáró ok (gyermekkor) miatt.

- a 14-18 éves fiatakorúak sérelmére elkövetett bűncselekmények száma: 8 (szexuális kényszerítés büntett, súlyos testi sértés büntett, lopás vétség) nyomozás befejezésének módja: nyomozás megszüntetés - mivel a cselekmény nem bűncselekmény, nyomozás felfüggesztése), illetve 1 eljárás jelenleg is folyamatban van.

-Családon belüli erőszak adatai: 2015. évben a Szarvasi Rendőrkapitányság Gyomaendrődi Rendőrőrs illetékességi területén családon belüli erőszak összesen 8 büntetőeljárásban merült fel, melyeket az alábbiak szerint osztályoztunk:

- vele egy háztartásban élő sérelmére: 4
- más háztartásban élő hozzátartozója sérelmére: 1
- volt házastárs, élettárs sérelmére : 2
- egyéb családon belül történt erőszak: 1

Áldozat minden esetben nő, ebből gyermekkorú : 4

A hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény hatálybalépését követően a távoltartás feltételeire vonatkozó információkért egyre többen fordulnak a rendőrséghez. A legtöbb családon belüli erőszak kétség kívül ott történik, ahol az egymástól függő személyek életvitelszerűen tartózkodnak (lakás, az esetek több mint 90%-ban). A családon belüli erőszakkal kapcsolatos cselekmények áldozatai leginkább a nők, a gyermekek és az idősek közül kerülnek ki, mivel áldozattá válásukban speciális szerepet játszik a gyengébb fizikai és sérülékenyebb pszichikai adottságuk. Értékelve a beszerzett adatokat a szubjektív okok közül kiemelkedik az óvatosság hiánya, de hasonló helyet foglal el a kiszolgáltatottság is.

A fiatakorú, és gyermekkorú elkövetők cselekményeit vizsgálva továbbra is megállapítható, hogy családi háttérük a legtöbbször rendezetlen, sok esetben tapasztalható a szülői elhanyagoló, illetve antiszociális magatartás, melynek következménye, hogy a fiatakorú ezt a magatartásformát fogja követni, aminek legsúlyosabb következménye, ha ő maga is bűncselekményt követ el.

A szülőknél megfigyelhető továbbá, hogy különböző okok miatt – akár munkahelyi probléma, akár magánéleti (családi), vagy szociális konfliktus okán -, de kevesebb időt töltenek, és kevesebb figyelmet fordítanak serdülő korú gyermekeikre. Ugyancsak jellemző okként állapítható meg a bűncselekmények elkövetésénél a rossz baráti környezet, a befolyásolhatóság, a rábírás tényezője.

A problémák megoldásában kiemelt jelentőségű a megelőzés, és ezen belül állandó prioritást élvez az ifjúságvédelem, és a kábítószer elleni küzdelem.

Ezt valósítja meg az egyre inkább elfogadott, pedagógusok és szülők körében is támogatott „Iskola rendőre” program, melynek fontosságát, szükségességét, és egyben jótékony hatását a bűnügyi és közbiztonsági helyzetben egyaránt tapasztaljuk.

A rendőrség feladata a bűnmegelőzésen túl, hogy a már bekövetkezett bűncselekményeket felderítse, a bűnelkövetőket elfogja, és az igazságszolgáltatás elé állítsa, illetve lehetőség szerint a bűncselekménnyel okozott kár megtérüljön. A kármegtérülésre a büntetőeljárásban szabályozott közvetítői eljárás lefolytatásával, a zár alá vétel foganatosításával nyílhat lehetőség, illetve a sértettek, főként vagyon elleni bűncselekmény kapcsán - krízishelyzet fellépésekor - azonnali pénzbeli támogatásban is részesülhetnek, emellett egyes bűncselekményi kategóriák esetén kárenyhítésben, vagy okmányok pótlása kapcsán érdekérvényesítésben is.

A fentiekben túlmenően kiemelt hangsúlyt fektetünk a gyámhatóság, a pártfogói szolgálatok, az ügyészség, a családsegítő szolgálatok, az egyházak, és a kisebbségi önkormányzatok

közötti jelzőrendszer zavartalan működésére, mely a bűnmegelőzés, és a már elkövetett bűncselekmények felderítésében is fontos szerepet játszik.

Kapitányságunkon bűnmegelőzési munkaterv 2015. évben nem került kidolgozásra, illeszkedünk a Békés Megyei Rendőr-főkapitányság bűnmegelőzési munkatervéhez.

A Szarvasi Rendőrkapitányság fő célkitűzései

- I. Az állampolgárok együttműködési készségének, önvédelmi mechanizmusának erősítése a bűncselekmények megelőzése érdekében. Tovább kell fejleszteni az együttműködést a társszervekkel, polgárőrszervezetekkel, kisebbségi önkormányzatokkal, és egyéb társadalmi szervezetekkel.
- II. A bűnmegelőzés kiterjesztésével, valamint a társadalmi és civil szervezetek együttműködésével törekedni kell a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiában, és a Nemzeti Drogellenes Stratégiában megfogalmazott szemlélet erősítésére.
- III. A fiatalkorúak, gyermekkorúak bűnelkövetővé, és áldozattá válásának megelőzése.
- IV. A bűnmegelőzésre kommunikációjának folyamatos fejlesztése, közvetlen lakossági és intézményi tájékoztatás.
- V. A kiemelt kockázatú csoportok (nők, időskorúak, gyermek- és fiatalkorúak) sértetté válásának megelőzése.
- VI. A bűnügyi helyzet ismeretében a lakosság széleskörű felvilágosítása, az áldozattá válás megelőzése és elkerülése érdekében.
- VII. A bűnmegelőzési tevékenység hatékonyságának növelése érdekében jól bevált projektek, programok folytatása.
- VIII. A családon belüli erőszak csökkentése, az időskorúak védelme, a gyermek- és fiatalkori bűnözés korlátozása, visszaszorítása érdekében a bűnmegelőzési, áldozatvédelmi, áldozatsegítő tevékenység teljesebbé tétele.
- IX. Lakossági-, intézményi tájékoztatás, kommunikációs stratégia folytatása.

2016. évben az alábbi feladatok végrehajtását tervezzük

I. Gyermek- és ifjúságvédelem

Feladatok:

- Továbbfolytatjuk a rendőrség jelenleg is működő az "Iskola-rendőre", és az „Iskolai Bűnmegelőzési Tanácsadó” programját a kiemelten veszélyeztetett célcsoportokra koncentrálni.
- Szorosabb együttműködésre törekszünk a kapitányság illetékességi területén lévő gyermekotthonnal az áldozattá-elkövetővé válás, valamint az eltűnések számának visszaszorítása érdekében.
- Kiemelt figyelmet fordítunk az iskolai bűnmegelőzési tanácsadói hálózat eredményes, széles körű működtetésére.
- Fokozott figyelmet fordítunk a „Szülők és családok a Rendőrség kiemelt partnerei a kábítószer-bűnözés megelőzésében” programtervben meghatározott feladatok végrehajtására, működtetésére.

II. Drog-prevenció

Feladatok:

A kábítószer-ellenes tevékenységben a felderítés mellett a megelőzésre is ugyanolyan hangsúlyt kell fektetni, szélesítve a felvilágosító tevékenységet. A lehetőségek függvényében, illetőleg igény szerint kábítószer-ellenes kiállításokat, rendezvényeket, propaganda

előadásokat kell szervezni a tanuló ifjúság számára. Folytatni kell az együttműködést a kábítószer ellen fellépő társadalmi szervezetekkel.

Nagyon fontos feladat a drogok iránti kereslet csökkentése, a fogyasztói igények kialakulásának megelőzése, valamint az illegális szerek előállításának, forgalmának, szállításának, és terjesztésének szűkítése.

Folyamatosan értékelni-elemezni kell a drogfogyasztás és a kábítószer-bűnözés alakulását. Elemezni kell az érintett és veszélyeztetett korosztályok, csoportok jellemzőit, továbbá a legelterjedtebb drogok megjelenési formáit és alkalmazási specifikumait.

III. Időskorúak védelme

Feladatok:

- Figyelemmel kell kísérni az időskorú sértettek számának alakulását, a sértetté válás okait, objektív és szubjektív tényezőit, az elkövetési magatartásokban bekövetkező esetleges változásokat. Amennyiben a számadat emelkedő tendenciát mutat, úgy kiemelt figyelmet kell fordítani a veszélyeztetett csoportra.

- Kiemelt figyelmet kell fordítani a szépkorúakkal történő közvetlen kapcsolat kialakítására számukra tartott preventív jellegű előadások megtartásával

- Szorosabb együttműködést kell kialakítani a történelmi egyházak képviselőivel.

IV. Családon belüli erőszak megelőzése, kezelése

Feladatok:

- Törekedni kell a családon belüli erőszak minél korábbi felismerésére, az időben történő beavatkozásra, a segítségnyújtás lehetőségének megteremtésére, az érintettek e tárgyú felvilágosítására, és a társszervek felé történő jelzésadási kötelezettség teljesítésére.

- Fokozott figyelmet kell fordítani a családon belüli erőszak körébe tartozó bűncselekmények Robotzsaru rendszerben történő megfelelő rögzítésére.

- Szinten kell tartani a gyermekjóléti szolgálatokkal való együttműködést, és az adatszolgáltatás folyamatosságát.

- Védőnői szolgálattal való szorosabb együttműködés a korai családon belüli erőszak felismerése érdekében (elhanyagolás, kiskorú veszélyeztetése).

- Esetmegbeszéléseken történő részvétel, szükség szerint esetmegbeszélések kezdeményezése a gyermekvédelmi feladatok hatékonyabb elvégzése érdekében.

V. Áldozatvédelem

Feladatok:

- Folytatni kell a fokozottan veszélyeztetett csoportok (így a gyermek-, fiatal-, és időskorúak) körében végzett felvilágosító munkát az áldozattá válás elkerülése, megelőzése érdekében. Az eddig kialakított kapcsolat-rendszerek nyújtotta lehetőséget kihasználva törekedni kell arra, hogy az aktuális veszélyeztetettségi körülmények még szélesebb körben ismertté váljanak.

- A rendőrség tudomására jutott mindazon bűncselekmények esetében, melyek kapcsán az áldozatsegítés, az érdekérvényesítés, illetőleg a kárenyhítés lehetősége felmerül, különös gondot kell fordítani az érintettekre vonatkozó, az egyéni körülményeinek megfelelő és színvonalas tájékoztatásra, valamint a szükséges dokumentumok (igazolás) gondos kiállítására.

- A rendőrség tudomására jutott azon bűncselekmények esetében, ahol az áldozatsegítés lehetősége felmerül, különös gondot kell fordítani az egyéni körülményeknek megfelelő tájékoztatásra.

- Az áldozatvédelem területén további szoros együttműködés a Békés Megyei Kormányhivatal Áldozatsegítő Szolgálatával.

-A rendőrkapitányság áldozatvédelmi referense folyamatosan kísérje figyelemmel és rendszerezze az illetékességi területeken előforduló jellemző áldozati magatartásokat a bűncselekmények létrejöttét elősegítő okokat, körülményeket.

-Az áldozattá vált személyek „azonnali” tájékoztatása érdekében a járőr autókban aktuális szóróanyagok elhelyezése.

VI. Vagyonvédelem

Feladatok:

Szükséges az illetékességi területen működő vagyonvédelmi vállalkozásokkal, valamint a polgárőrszervezettel történő kölcsönös tájékoztatáson alapuló munkakapcsolat fenntartása.

Tömegkommunikáció útján folyamatos tájékoztatást kell adni a vagyon elleni bűnözés jellemzőiről, formáiról, az egyes bűncselekmények elkövetését elősegítő okokról, és azok megszüntetéséről, az új elkövetési, és áldozati magatartásokról.

VII. Állami, civil és társadalmi szervezetekkel való együttműködés

Feladatok:

-Az önkormányzatokkal, járási hivatalokkal, civil szervezetekkel történő szoros együttműködés fenntartása, a bűnmegelőzésre irányuló törekvéseink érvényesítése, lakossági és intézményi tájékoztatás, a kommunikációs stratégia folytatása.

-Az önkormányzatokkal, járási hivatalokkal és társzervekkel, a civil és társadalmi szervezetekkel történő együttműködésben rejlő lehetőségek eredményesebb kiaknázása, a kialakított kapcsolatrendszer sikeres működtetése és továbbfejlesztése.

-Lakossági, intézményi tájékoztatás szélesítése.

VIII. Kisebbséggel való együttműködés

Feladatok:

A lehetőségek függvényében szélesíteni, fenntartani szükséges a kapitányság közigazgatási területén működő roma szervezetekkel kialakított kapcsolatokat, az együttműködés során alkalmazva a párbeszédre törekvés, a konfliktuskezelés lehetséges speciális megoldásait.

IX. Fiatalkorú eltűntekkel kapcsolatos felülvizsgálati tevékenység

Feladatok:

Továbbra is szükséges a körözési tevékenység jogi hátterének megfelelő alkalmazása, a hatékonyabb felülvizsgálati tevékenységgel a kiskorú eltűntek nagyobb arányú, illetve gyorsabb felkutatásának elősegítése. Folyamatos kapcsolattartás lakás és gyermekotthonok intézményeivel.

X. Médiatevékenység

Feladatok:

Továbbra is ki kell használni a média nyújtotta lehetőségeket. Folyamatos felvilágosító munkát kell végezni annak érdekében, hogy az állampolgárok megismerjék azt a prevenció eszközét, mellyel megvédhetik saját magukat és értékeiket. Rendszeresen fel kell hívni a figyelmet az aktuális, adott időszakhoz köthető bűnelkövetési formákra és a megelőzés lehetőségeire.

VII. A települési önkormányzat és a civil szervezetek, alapítványok közötti együttműködés keretében a következő feladatok, szolgáltatások ellátásában az alábbi szervezetek vesznek részt (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drogprevenció, stb):

- 2015. május 20. napján Gyomaendrőd Város részt vett a Kihívás Napján, ahol 2. helyezést ért el. Ezen a programon nagy létszámmal vettek részt a város sportszervezetei.
- A „Gól-Suli” Alapítvány 2015. decemberében már 18. alkalommal rendezte meg a nemzetközi gyermek labdarugó tornát (Saloncukor Kupát)
- A városi rendezvényeken rendszeresen részt vesz a Körösmenti Táncegyüttes Alapítvány, a Színfolt Majorette Csoport, a Kner Tánc Sport Egyesület és a Rumba Táncsport Egyesület,
- Varga Mihály („Cibere”) szervezésében 40. alkalommal megrendezésre került a Besenyszegi Gyermeknap,

Összegzés:

Gyermekvédelmi területen az állami feladatok ellátása jelentősen megnövekedett, jelentős feladatot kapott az állami intézményrendszer. Teljes körű, átfogó kitekintésre ez a beszámoló mindezek miatt nem alkalmas.

Gyomaendrőd, 2016. május 26.

Toldi Balázs
polgármester